

Pro příhodu tu přesmutnou
Milenců horou vrch ten zvou,
a podnes ještě po kraji
Bretonci o tom zpívají.

ROZPŮLENÁ HOUNĚ

Karlu Wagnerovi

Bohatý měšťan jednou žil
ve měště zvaném Abbeville.
Do Paříže se odstěhoval:
o život svůj obavy choval,
neb s mocnějšími, než sám byl,
v spor vejíti se odvážil.
Že značné bylo jmění jeho,
byl za měšťana královského
v Paříži přijat. Pracoval
v obchodě dál a vydělal

si mnoho peněz. Chudým dával
a syna zbožně vychoval.
Tak klidným krokem žítím šel,
až jednou náhle ovdověl.
Ta žena, jež ho opustila,
po třicet let s ním v míru žila,
a syna, kterého mu dala,
velikou láskou milovala.
Když matku ztratil, tu ten hoch
jen stěží utěšit se moh:
nad smrtí matky nešťastný
byl tak, že plakal celé dny.
I řekl otec: „Matka tvá
hle, v bázni boží umřela
a s nebe jistě žal tvůj vidí.
Však nelkej, to je osud lidí,
tou cestou každý musí jít.
Přej svojí matce věčný klid.
Zde žádný nárek nepomůže,
a nic ji neprobudí. Nuže,
můj synu, hleď, já stár už jsem,
a skoro schýlen nad hrobem.
Než oči zavru, uviděti
bych chtěl tvou ženu, tvoje děti.
Já nevěstu ti vyhledám
a dobrý pozor na to dám,
by – kromě pořádného věna –
vznešená byla, urozená.”

Náhoda právě chtěla tomu,
že zrovna proti jeho domu
byl dům, jenž vysoko stál v ceně.
Náležel slečně urozené,
a dvacet hřiven výnos měl.
O slečnu tu se ucházel
pro svého syna měšťan ten,
by splnil se mu jeho sen,
a vzkázal zdvořilými slovy
jejímu otci, rytířovi:
„Patnáct set hřiven jmění mám
a synu polovičku dám.”
„To nestačí mi, odvětil.
Kdybyste bílým mnichem byl,
klášteru všechno odkážete.
Když dceru mou za snachu chcete,
pak synu dejte celé jmění,
a shodnem se v tom okamžení.”
– „Můj pane, budiž, souhlasím:
dám celé jmění dětem svým.”
Před svědky mladým snoubencům
své jmění dal a dal svůj dům.
Sám neměl nic, však šťasten byl:
blahobyť synu zajistil.

Jak dřív, i teď on v domě sídlil,
s rodinou svého syna bydlil,
a brzo v loktech houpal vnuka.
Rost chlapec ve statného kluka,
však děd pochopil dávno už,

na sebe sám že brousil nůž,
a v zoufalosti bil se v leb,
když zřel, že z milosti jí chléb.
Chorý a stár, muž nebohý
už sotva mohl na nohy,
o holi vlek se v domě svém,
jenž byl teď syna majetkem,
a viděl, kterak snacha tvrdá,
jej nenávidí, jak jím zhrdá,
a v očích svého dítěte
čet: Kdy už s cesty půjdete?
A zatím stokrát žena zlá
sváděla svého manžela:
„Já prosila vás tolikrát,
jestli mne máte trochu rád,
a dbát-li chcete mého zdraví,
vyžeňte mi ho z domu,” praví,
naléhá na něj sladkým hlasem.
„Chut' k jídlu, spánek ztratila jsem.”
Tu on, aby měl pokoj s ní,
jí slíbil, že tak učiní.
Hošík se zatím tiše choval,
poslouchal jen a pozoroval.

V poledne stařec za stůl sed.
„Dnes jíte u nás naposled,
dí syn, můj otče rozmilý.
Dvanáct let jsme vás živili,
to, myslím, je dost dlouhý čas,
teď jinam obraťte se zas.”

„Což se mi mozek plete již?
Na žebrotu mne vyháníš?
Už nezbývá mi mnoho dní,
nuž popřej pro ty poslední
mi útulek, u krbu s vámi
nemusím být, však otep slámy
pod kůlnou dopřej, chorý jsem:
nenech mne umřít za plotem!
Dopřej mi aspoň slámy vích,
a Bůh ti odpust těžký hřích!”
„Kázání vaše zbytečné je.
Klidte se! Žena si to přeje!”
To slyše, stařec zaplakal
a těžce z domu ven se bral:
„Pán Bůh ti odpust, synu můj,
jdu, když to žádáš stůj co stůj,
však víš, že chorý jsem a chudý
a že mne zebou všechny údy;
přikrývku aspoň dej mi s lože,
nestojí mnoho, milý Bože!”
„Přikrývku s lože nesmím brát,
tu nemohu vám ,otče', dát.”
„Mně zima třese údy všemi,
tož aspoň houni koňskou dej mi!”
Syn přece chvíli zaváhal,
pak náhle hochu zavolal:
„Pojď sem, můj hochu, rychle pojď,
dědečka do stáje doprovod.
Kde houně jsou, ti štolba poví.
Z nich jednu vyber dědečkovi,

bude se od nás stěhovat,
dá si z ní šaty udělat.”

Do stáje starce vede dítě.
Největší houni vezme hbitě,
přeloží v půli, konec hned
dá dědečkovi podržet,
a nožikem svým, bystrá hlava,
ji na dva kusy rozřezává.
„Co děláš, měls mi celou dát!
Já budu otci žalovat!”
„Jen žalujte si komu chcete
však víc než půl nedostanete.”
Smělostí tou zaražen, děd
jde synu věc tu vyprávět:
„Dřív nežli opustím ten dům,
chci říci ti, že tvým rozkazům
ten hoch se chce jen vysmívat.
Kázals mi koňskou houni dát:
on vůli tvojí vzdoroval
a houně jenom půl mi dal!
„Což neslyšels, co kázal jsem?
Hned zpátky půjdeš s dědečkem!
Pospěš mu celou houni dát!”
„Ne, otče! V tom chci vzdorovat!
Vědomě, proti vaší vůli
mu nedám víc než houně půli.
Děd dal vám všechno to, co měl.
I já bych od vás totéž chtěl.
Vyhnal jste ho na déšť a mráz.

Tak jednou poženu já vás.
Totéž, co vy mu dáti chcete,
si jednou odtud odnesete
a proto na žebráckou hůl
jsem pro vás schoval houně půl.”
Tu otec zbledl při slovech těch,
zarazil se a těžce vzdechl;
pak starce objal, zaplakal,
žilnaté ruce celoval
i hlavu bílou jako sníh:
„Ach otče, odpusťte můj hřích!
Ach, vraťte se zas, pojďte dál,
vždyť váš to dům, jež jste mi dal.
Já byl jsem slaboch, zaslepený
úlisnou řečí svojí ženy.
Při svatém Martinu přísahám,
komnatu nejlepší vám dám,
oheň dám v krbu rozdělati,
ten bude staré kosti hřátí,
a vína, jídla bude spousta,
nejlepší pro vás budou sousta,
Jen vstupte, otče, ve svůj dům,
a já děkuji nebesům
že ústy hochá promluvila.
před hříchem zlým mne zachránila.”

Na příklad ten ať pozor dává,
kdo svoje děti žení, vdává.
Nedávej vše, měj pozor spíš,
ať nejsi dětem na obtíž,

neb člověk tvor jen slabý je:
před staletími Bernier
vyprávěl veršem příběh ten,
jenž platnost má po dnešní den.

LEGENDA O SVATÉ ANNĚ

Zdeňku Kalistovi

Žil kdysi císař Fanuel.
Byl mocný, velkou říši měl,
měl hradů, zámků tisíce,
pole a luka, vinice,
hluboko v lesích na horách
měl plno zvěře v oborách.
Však nejrads šídlel na hradě,
kde ve veliké zahradě
podivný rostl, vzácný strom:
sta ptáků hnízdí v stromě tom,